

Souhrn článku: Fakta kolem ceny vodného a stočného

Cena vodného a stočného v České republice je často předmětem veřejné debaty, přičemž se objevují tvrzení o jejím dramatickém růstu. [Článek](#) publikovaný SOVAK ČR přináší komplexní pohled na vývoj cen vody, jejich strukturu a srovnání s evropským kontextem.

Od roku 1989 došlo k zásadní proměně ekonomického prostředí. Zatímco tehdy byla voda silně dotována státem, dnes je systém plně financován z plateb spotřebitelů. V roce 1989 stát přispíval na provoz vodáren dvěma miliardami Kčs ročně, což výrazně zkracovalo skutečnou hodnotu vody. Dnes se cena vody odvíjí od reálných nákladů na výrobu, distribuci a čištění, přičemž investice do infrastruktury tvoří až 42 % její ceny.

Spotřeba vody v domácnostech se výrazně snížila – z 171 litrů na osobu a den v roce 1989 na 86,7 litru v roce 2023. Tato efektivita znamená, že mnohem hospodárněji nakládáme s omezenými zdroji vody, ale zároveň se fixní náklady systému rozpočítávají na menší objem vody, což zvyšuje jednotkovou cenu. Kromě toho byly zavedeny nové poplatky za odběr a vypouštění vod, DPH a přísnější legislativní požadavky na kvalitu pitné a odpadní vody.

Ve veřejné debatě se často zaměřuje samotná cena vody s nákladovostí systému. Srovnání s jinými zeměmi bývá zavádějící, protože nebere v úvahu rozdíly v daňovém zatížení, investicích, ekologických poplatcích či kvalitě služeb. Například v Dánsku činí cena vody 9,32 €/m³, ale zahrnuje vysoké daně a investice. V Itálii je cena výrazně nižší, ale systém trpí vysokými ztrátami a nízkou obnovou infrastruktury.

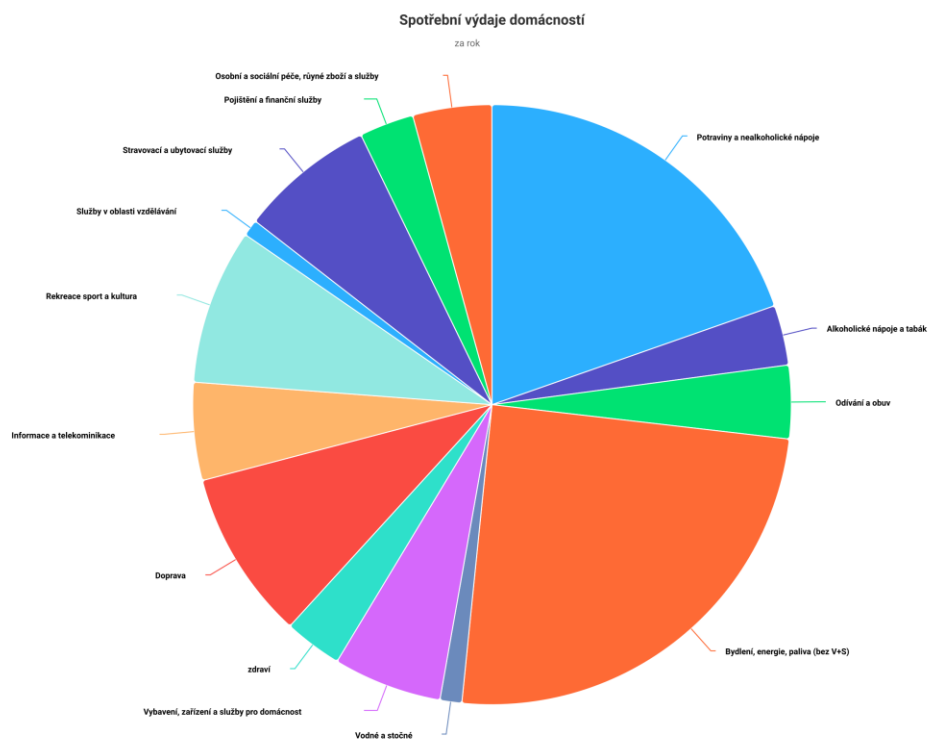
V České republice je průměrná roční platba domácností za vodu přibližně 106 €, což je výrazně pod průměrem západní Evropy viz graf č. 1. Cena vody tvoří jen 1,18 % spotřebního koše domácností a ve všech krajích je pod hranicí sociálně únosné ceny (2 % čistých ročních příjmů) viz příložený graf č. 2. Systém je tedy nejen ekonomicky udržitelný, ale i sociálně spravedlivý.

Struktura ceny vodného a stočného v roce 2023 je následující: 39,4% tvoří investice, 23,4% provozní náklady, 22,3 % poplatky, 9,1 % DPH a 5,9 % zisk. Tento koláčový graf, který je součástí původního článku, názorně ukazuje, že většina ceny vody je tvořena náklady, nikoli ziskem.

Závěrem lze říci, že růst ceny vody v ČR je důsledkem nutných investic, modernizace a legislativních požadavků. Reálné náklady na vodu rostou mírně a odpovídají růstu příjmů obyvatel. Srovnání s minulostí bez přepočtu na reálnou hodnotu peněz je zavádějící a neodráží komplexnost vodohospodářského systému.

graf č. 1: EurEau (Water in figures 2021)

graf č. 2: data Českého statistického úřadu